یاری ئەردۆگان لەسەر دووپەت یا چەند پەتێکە ؟! ... عەبدوڵا ساڵح

دوێنێ لە نوێترین پەیامیدا ، ئەردۆگان داوای لە سعودیە کرد ئەو ١٨ تاوانبارەی دەستیان بووە لە کوشتنی وەحشیانەی جەمال خاشەقچی ڕۆژنامە نوسی بەرهەڵستکاری سعودی، ڕادەستی دادگای تورکیا بکات بۆ لێکۆڵینەوە لەگەڵیان .
ئەو ڕوداوەی هەر لە 2/10/2018 ، کاتێك ناوبراو چووە ناو قونسوڵخانەی وڵاتەکەی و کوژراو تا ئێستاش لاشەکەشی بێسەرو شوێنە ، دەزگاکانی ڕاگەیاندنی بەشێکی زۆر لە وڵاتانی دنیا ، بەتایبەت ئەمریکا و ڕۆژئاوای بەخۆیەوە سەر قاڵ کردوە و بۆتە بابەتی سەرەکی ئەو دەزگایانە .

ئەم داوایەی ئەمڕۆی ئەردوگان لە شکڵدا وا ڕەچاو دەکرێ گوایە بەدواداچونی دادپەروەرانەیە بۆ دەرخستنی ڕاستیەکان لەو تاوانەدا ، بەڵام لە ڕاستیدا ئەردۆگان مەبەستیەتی کلیلی چارەسەری ئەو کێشەیەی بە یەکجاری بکەوێتە دەست تاکو لە حاڵی ڕازی بوون بەو داوایە لە لایەن سعودیەوە ، ئەردۆگان بتوانێ بەهرەبەرداری سیاسی و دارایی لەو بابەتە بکا لەگەڵ سعودیە و ئەمریکا وتەنانەت ئەوروپاش چونکە :
یەکەم / ئەمریکای ترامپ وسعودیەی محەمەد کوڕی سەلمان ،کە گومان دەکرێ ناوبراو نەخشەداڕێژەر و فەرماندەرکەری ئەو تاوانە بووبێت ،لەسەر یەك خەتن لەو بارەوە و هەرچۆنێك بێت مەبەستیانە بابەتەکە دیزە بەدەرخۆنە بکرێ بە قازانجی دەسەڵاتدارانی سعودیە و بە کەمترین سزا لێی بێنە دەرەوە ، ئەوەش وا دەکا کە ئەردۆگان ئیپتیزازی سعودیە بکا لە بەرامبەر بە لاڕێدابردنی لێکۆڵینەوەکان ولەو حاڵەتەشدا ڕەزامەندی ئەمریکا وەدەست بێنێ و ئەویش هەم لە مەنبەج و لە هەڵوێست لە بەرامبەر هێزەکانی سوریای دموکرات بەلای تورکیادا بشکێتەوە و هەم لە مەڕ سزا ئابوریەکانی لەسەر تورکیا لەپەروەندەی قەشە ئەمریکیەکەدا نەرمی زیاتر بنوێنێ .

دووەم / لەمەسەلەی دەمڕاستی سونەکاندا سعودیە دەورێکی زیاتر بۆ تورکیا قایل بێت و هەروەها کێشەی قەتەر لەگەڵ هەندێك وڵاتانی خەلیج یەکلایی بکرێتەوە و سعودیە لەو بارەوە نەرمتر بۆ ئەمەش بە

خاڵێکی ئیجابی لەلایەن قەتەرەوە بۆ تورکیا هەژمار بکرێ .
سێیەم / پەیامێکی تورکیایە بۆ ئەوروپا کە ئێمەش لەسەر هەمان خەتی ئێوەین لەمەڕ ئاشکرا کردنی ئەوانەی لەو کارەساتە تێوەگلاون و ئەوروپاش دەرگای چوونە ناوەوەی تورکیا بۆ یەکیەتیەکەی ئاوەڵا تر بکا .

ڕوداوەکانی دوای بوونی محەمەد کوڕی سەلمان بە جێنشینی پاشایەتی سعودیە ئەوە نیشان دەدەن کە سیاسەت بە میزاجی شەخسی ، بەتایبەت بۆ وڵاتێکی وەك سعودیە ، ئەنجامی کارەساتباری لێدەکەوێتەوە ، ئەم کوڕە ، دوای دەرکەوتنی وەك ژمارەیەکی بەهێزی نێو سیاسەتی سعودی ، کۆمەڵێك هەنگاوی نا کە تا ئەندازەیەك نامۆن بە سیاسەتی باوی دنیای سەرمایەداری هاوچەرخ، هەر لە هەڵایساندنی جەنگی یەمەن ، بەرەو گەمارۆی ئابوری قەتەر ، دەست بەسەرداگرتنی سەعد حەریری و ناچار کردنی بەدەست لەکار کێشانەوەی لە سەرۆکایەتی وەزیرانی لوبنان ، زیندانی کردنی دەیان ملیۆنێری سعودی لە ڕیاز بە تۆمەتی خۆدزینەوە لەدانی باج ، زیندانیکردنی سەدان چالاکوانی مەدەنی ، بەتایبەتی ئەو ژنانەی داوای مافی زیاتری خۆیان دەکرد دوای ڕێگەدانی ژنان بە شوفێری و دواترینیان کوشتنی وەحشیانەی جەمال خاشەقچی لە کونسوڵخانەی سعودیە لە ئەستەنبوڵ، نیشانەی ئەوەن کە ئەم ڕەفتارانە لەگەڵ سیاسەتی ئەمڕۆی دنیای سەرمایەداریدا زۆر گونجاو نین مەگەر دەست ئاوەڵایی سعودیە نەبێ بۆ ترامپ ، بۆیە دەبێ ڕێگاو شوێنی دیکەیان بۆ دابنرێ ، تاکە ڕێگای لۆژیکی دەرباز بوونی سعودیە لەو تاوانە بە لەسەر کار لابردنی تاوانباری سەرەکی محەمەد کوڕی سەلمان کۆتایی دێت و ئەو دۆسیەیە دادەخرێ ! کە ئەویش لەمڕۆدا بەدوور دێتە بەر چاو هەرئەوەشە وای کردوە ئەردۆگان گەمە سیاسیەکە بەو شێوازەی خۆی دەیەوێ بباتە پێشەوە.

لە دنیای سەرمایەداری ئەمڕۆدا بچوکترین (ئەخلاقی سیاسیش) بەدی ناکرێ ، کوشتنی وەحشیانەی خاشقچی بەو شێوازە و هەوڵی هەموو لایەنە بەشدار بوەکان بۆ بەهرەبەرداری سیاسی لێی، بەدوور لە هەموو بەهایەکی ئینسانی و بەکەم گرتنی ژیانی مرۆڤ، بەڵگەی زیاترن بۆ ئەوەی ئەم سیستمی سەرمایەداریە جگە لە سیاسەتی کوشت وکوشتار وبرسیکردن وفریودان ودرۆ و فرت و فێڵ و بەکەم گرتنی بەهای ئینسانی هیچ وەسیلەیەکی تری بەدەستەوە نەماوە بۆ بەردەوامی حوکمڕانی خۆی لەسەر کۆمەڵگای بەشەری .

2018 / 10 / 27